

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésók Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztet
ipart!”

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Memorandumul Corporațiunei Industriale din Oradea pentru modificarea Legii asigurărilor sociale

No: 1120—1934.

Cătră

Ministerul Muncii și al Ocrotirilor Soc.
București.

Domnule Ministru!

Subsemnații reprezentanți ai meseriașilor patroni din Jud. Bihor, cu deosebit respect Vă rugăm, să binevoiți a da ascultare repetatelor n. doleanțe în ceea ce privește legea Asig. Soc. și a o supune această lege înaintea Corpurilor Legiuitoare spre a o modifica în sensul cerut în repetate rânduri, de către cei interesați.

După apariția acestei legi, Domnule Ministru, luând la cunoștință conținutul ei, noi meseriași din Oradea, și Jud. Bihor am ținut prima adunare de protest în ziua de 2 Jun. 1933 la care adunare au participat atât Dir. Casei de Asig. cu șef medicul ei cât și subinspectorul Muncii din Oradea. În acea adunare meseriași au formulat punctele de vedere referitor la dispozițiunile ce lezează interesele meseriașilor patroni cât și a muncitorilor asigurați, și prin insp. muncii le-am adus la cunoștința Onor. Minister. La acele doleanțe s-au alăturat toate organizațiile profesionale din Ardeal și Banat, cărora le-am trimis în copie, și mai târziu și cele din vechiul Regat, ținând adunări de protest în Deva, Jud. Hunedoara, în toamna anului 1933 la Cluj și apoi la București, Iași etc.

Cu ocazia acestei adunări gen. la care luăm parte reprezentanții cei mai autentici, ai asiguraților, apelăm din nou, Dl. Ministru, la simțul de echitate al DV. și Vă rugăm a supune spre modificare următoarele articole din lege:

1. Art. 1. Familiile meseriașilor patroni, cari prestează vremelnice o muncă în întreprindere să nu fie obligați la asig.

2. Art. 5. lit. C. pe lângă penzia de invaliditate din boală sau accident, să se acorde și pensie de bătrânețe.

3. Art. 6. Primul ajutor dat de un medic particular să nu fie îngrădit prin taxele stabilite de casa de Asig. Soc.

4. Art. 10. Să se acorde favorul și pt. membrilor familiei asiguratului la fel cu cel asigurat, conform legii ungare din 1907.

5. Art. 11. a 12. Cerem energic și hotărât, ca primele 7 zile să nu fie plătite de către patron, ci de către Cas. de Asig. care încasează cotizațiile: La al. 8. să nu se retragă drepturile asiguratului, în urma leziunilor provocate din bătaie, fiind că aproape întotdeauna, cel lezat a fost atacat.

6. Art. 18. Să se acorde și pensie pt. bătrânețe celor ce au ajuns limita de varsta de 60 ani, după o cotizație neîntreruptă de 200 săptămâni (ca și la pensia de invaliditate).

7. Art. 22. lit. b. urmașii părintelui decedat să beneficieze de pensie, fără considerare la starea materială, considerându-se ca un drept câștigat.

8. Art. 34. Acest art. să se suprima, pierzându-și actualitatea prin acordarea penziei de bătrânețe.

9. Art. 41. Meseriași patroni din Ardeal și Banat, în mai multe rânduri au protestat contra

asiguraților obligatorii pt. patroni cerând modificarea în sensul că asigurarea meseriașilor patroni să fie facultativă și la clasa ce dorește fiecare.

10. Art. 44. al. 2. Micii ind., patroni să poată lipi timbrele de asig. până la finea săptămânii.

11. Art. 45. Să se cotizeze numai pe zilele efectiv lucrate aplicându-se numai timbrele corespunzătoare.

12. Art. 49. Statul să contribuie cu una treime la fondul Cas. Asig. Soc. pt. ca aceasta să poată face față obligațiunilor și cerințelor.

13. Art. 53. Deoarece suma realizată prin cota de 40% s-a dovedit insuficientă pt. acoperirea cerințelor, să se rețină 90% pt. Casa de Asig. și numai 10% să se verse la Cas. Centr. Asig. Soc.: ori pe lângă actualul sistem să se rețină 60% în loc de 45%.

Al. 5. Cerem simplificarea aparatului administrativ a Cas. Centr. putându-se reduce cota procentuală dela 7% la 3% din încasările pe întreaga țară. Fondul comun de rezervă să se formeze din 2% în loc de 6% pt. a da maximum de asistență socială.

14. Art. 67. Membrii meseriașilor vor fi recomandați de Camera de Meserii, iar până la înființarea acestora, de către secția Meseriașilor din Cam. de Muncă.

15. Art. 70. Să se introducă clauzula ca pres. și membrii consiliilor Cas. de Asig. să cunoască la perfecție limba Statului cum era prevăzut și în legea ungară din 1907. Această în interesul Statului și al bunului mers administrativ. La Art.

70 din lege și Art. 137 din reg. să se aducă o modificare în sensul că pres. al Comis. pt. stabilirea penziilor și ajutoarelor de accidente să nu poată fi șefmedicul Cas. de Asig. care este totodată și raportorul acestor cauze, — și deci aceste 2 calități sunt incompatibile.

16. Art. 69. Modificându-se art. 53 din legea urmează ca din cota de 10% ce se varsă la Casa Centr. Asig. Soc. să fie destinat procentul necesar, pt. satisfacerea celor menționate la acest art. (79.) modificându-se deci acest senz.

17. Art. 81. Tot în legătură cu modificarea art. 53 din lege pt. ușurarea, respective reducerea cheltuielilor Cas. Centr. să se reducă nr.-ul membrilor (demnitarilor) delegați în adun. gen. a Cas. Centr. de Asig.

18. Art. 83. A se adăuga lit. d. oă pt. ca cineva să poată fi ales sau numit membru al Adun. Gen. trebuie să cunoască la perfecție limba Statului.

19. Art. 94. al. 4. În ceea ce privește cota de 10—12% să se calculeze după totalul încasărilor.

20. Art. 104. lit. j. să fie șters fiind în legătură cu Art. 11.

21. Art. 106. lit. f. să se omită fiind-că aceasta de obicei, provine din lipsa momentană de numerar a patronului.

22. Art. 126. Taxele ce se percep conform legii publicate în Mon. Of. din 12. Jan. 1927, la titlurile de capacitate, 90% din aceste să rămână la dispoziție Cam. de Meserii în scopul prevăzut în aceia lege și numai 10% să se verse centrului. Până la înființarea Cam. de Mes. aceste taxe să formeze un fond intangibil pe lângă Cas. de Asig. servind numai scopului pt. care s-a creat. Taxele de 2 lei, săptămânal după fie-care angajat să se desființeze constituind o sarcină nedreptată prin felul lor de încasare.

23. Art. 127. În ceea ce privește plata penziunilor de bătrânețe să se aplice modificările propuse la Art. 53.

Martin Siminescu.

Die umstrittene Vierzigstundenwoche

Von Benito Mussolini,

italianischer Ministerpräsident

Rom, im Juli.

Unser Plan wurde vor zwei Jahren vorgelegt und hatte den Zweck, die Lage der grossen Masse der Arbeitslosen zu erleichtern. Die Zahl der Arbeitslosen weist in der ganzen Welt einen Rückgang auf, der den leichten Anzeichen einer wirtschaftlichen Genesung, aber keineswegs den endlosen Reden in Genf zugeschrieben ist. Der italienische Vorschlag der Einführung der Vierzigstundenwoche erfolgte nicht nur, um den gerechten Ansprüchen der Arbeiterschaft zu entsprechen, sondern auch um den technischen Fortschritt auszugleichen. Die Krise hat dreissig Millionen Menschen arbeitslos gemacht. Volkswirtschaftler aller Schattierungen bezeichnen den phänomenalen technischen Fortschritt der letzten Jahre, der gleichbedeutend mit einer riesigen Ersparnis an menschlicher Arbeitskraft in fast allen

Industrien gewesen ist, als eine der Hauptursachen der Krise. Maschinen, die an Stelle menschlicher Arbeitskraft traten, haben jährlich fast eine Million Menschen arbeitslos gemacht und die Zahl dieser Maschinen erfuhr bis zum Jahre 1929 eine solche Steigerung, dass wir einer Krise der Überproduktion gegenüberstanden, mit den Schwierigkeiten des Unterkonsums. Sich gegen die Maschinen kehren wollen, wie Ver zweifelte es heute gern möchten, hiesse den Weg eines überholten „Luddismus“ zu beschreiten. Unter dem Ausdruck „Luddismus“ verstehe ich den vor einen Jahrhundert von der englischen Arbeiterschaft gegen die Einführung von Maschinen geführten Kampf. Was wir benötigen, ist, wie ich bei der Versammlung zur Fünfjahrfeier des fascistischen Regimes bereits ausführte, die Wiederherstellung des Gleichgewichtes zwischen den Bedürfnissen

der Menschen und den Notwendigkeiten der Maschine.

Italienische Initiative und amerikanische Verwirklichung.

Die italienische Delegation bei der Internationalen Arbeitskonferenz war angewiesen worden, die Vierzigstundenwoche als Massnahme zu vermehrter Arbeitsverteilung und Schaffung der Kaufkraft in Vorschlag zu bringen. Das Argument war ein durchaus einfaches und deckte sich mit dem, das Präsident Roosevelt bei der Einführung seiner National Recovery Administration anwendete. Es geht von dem Grundsatz aus, dass die Kaufkraft der grossen Masse des konsumierenden Publikums um so grösser ist, je mehr Arbeit, verbunden mit höchsten Lohnniveau, geschaffen wird. Im Zusammenhang mit Roosevelt ist es interessant, zu erwähnen, dass der Gedanke der Vierzigstundenwoche als praktische Massnahme gegen die Wirtschaftskrise von der Regierung der Vereinigten Staaten ohne Fühlungnahme mit Genf aufgegriffen wurde. Bisher ist kein Anzeichen dafür vorhanden, dass die Regierung der Vereinigten Staaten ihrer Absicht untreu zu werden gedenke, durch die Erzielung vermehrter Arbeit den Gesundungsprozess zu fordern. Und die Vierzigstundenwoche wurde nicht nur von der Regierung in die Wege geleitet, sondern auch von den Industriellen gebilligt, nicht aus irgendwelchen humanitären Erwägungen, sondern infolge der gesunden, rein wirtschaftlichen und industriellen Vorteile, die sie mit sich brachte.

Wieviel wurde nicht über die grossen Maschinen gesprochen, die gebaut wurden, um menschliche Arbeitskraft zu ersetzen. Damit die Maschine und mit ihr der technische Fortschritt und die wissenschaftliche Forschung nicht zum Stillstand verurteilt sind, müssen sie so verwendet werden, dass sie den arbeitenden Menschen vor aufreibender Ershöpfung bewahren, ihn aber auch nicht den Elend und der Arbeitslosigkeit in die Arma treiben. Der Mensch muss über die Maschine herrschen, die Produkt seines Geistes ist, nicht die Maschine über ihn.

Die Opposition Englands gegen den italienischen Plan.

Es ist nicht uninteressant, die Einstellung der verschiedenen Delegationen auf der Arbeitskonferenz in Genf gegenüber den Vorschlag der fascistischen Regierung näher zu betrachten. Obwohl England eine Pionernation auf industriellen Gebiet ist, obwohl dieses Land innerhalb eines hundertfünfzigjährigen industriellen Fortschrittes viele Grundgesetze schuf, die die Rechte der Arbeiterschaft betreffen, wurde doch im britischen Unterhaus erst letzthin erörtert, ob es ratsam sei, die Arbeitszeit von Kindern zwischen dem vierzehnten und achtzehnten Lebensjahr von vierundsiebzig Stunden auf achtundvierzig Stunden wöchentlich herabzusetzen. Man fragt sich heute, wie es möglich ist, zuzulassen, dass heranwachsende junge Menschen dreizehn Stunden täglich in einer Fabrik arbeiten und so der notwendigen Erholung beraubt werden, der frischen Luft und des Sonnenscheines, die ein Volk kraftvoller Männer und Frauen schaffen. Angesichts des Bestehens solcher Zustände in England kann es wenig wundernehmen, dass die Vierzigstundenwoche von den Delegierten der britischen Regierung in Genf heftig bekämpft wurde, und tatsächlich hatte dieses Vorgehen des Vertreters einer so mächtigen Industrienation auch zur Folge, dass ihn die Vertreter anderer Nationen unterschützten, die eventuell für den italienischen Plan gestimmt hätten, wäre die Haltung des britischen Sprechers eine andere gewesen.

Englands Haltung ist um so seltsamer, wenn man bedenkt, dass der britische Ministerpräsident Ramsay MacDonald in seiner Rundfunkrede im vergangenen Dezember ausführte: „Der revolutionäre Umschwung in der Produktion, herbeigeführt durch Verbesserung der Maschinen und der industriellen Organisation, darf nicht nur Verminderung der Zahl der Arbeiter zu Folge haben. Das

wäre ein tragisches Ende. Die Vorteile dieses Fortschrittes müssen sich in verbesserten Lebensverhältnissen für alle zeigen, in kürzeren Arbeitsstunden, vermehrter freier Zeit und vermehrter Gelegenheit, diese freie Zeit auch gut zu nützen. Die Regierung ist gegenwärtig bemüht, mit dem Internationalen Abkommen zu gelangen, die die Industriestaaten in die Lage versetzen, Fortschritte in dieser Richtung zu erzielen und gleichzeitig zu verhindern, dass ein niedriger Lebensstandard dazu verwendet wird, den hohen Standard zu bedrohen.“ Bei der letzten Genfer Arbeitskonferenz war also der die Industriellen Vertretende italienische Delegierte der einzige Vertreter der kapitalistischen Klasse aller anwesender, der für die Annahme der Vierzigstundenwoche war. Wir sehen in der Einführung der Vierzigstundenwoche einen Schritt in der Richtung der Lösung des Problems des wirtschaftlichen Missverhältnisses, das der technische Fortschritt mit sich brachte. Denn die Vierzigstundenwoche bringt, abgesehen von wirtschaftlichen Er-

wägungen, auch den grossen Vorteil mit sich, den arbeitenden Massen Gelegenheit zu geben, ihre vermehrte Mussezeit zur Hebung ihres kulturellen und intellektuellen Niveaus zu verwenden.

In Genf trat der Korporativbegriff, der Frundlange, des fascistischen Staates ist, in voller Klarheit zutage in der Identität der Meinung von Arbeitgeber und Arbeitnehmer, deren Standpunkt ein gleicher war und deren Reden die gleichen Argumente verfochten. Die saumselige Taktik Genfs kann wohl den Fortschritt unserer Grundsätze verzögern, aber sie vermag ihn nicht hintanzuhalten. Die Macht der Umstände zwang die Vereinigten Staaten, sich zu ihm zu bekennen. Auch Grossbritannien wird, trotz seines gegenwärtigen Widerstandes, dazu gezwungen werden. Die italienischen Unternehmer stellen heute die Vorhut dieser reform dar. Die zwingende Gewalt des Fortschrittes wird auch die anderen zur Annahme dieser Reform nötigen.

Mégis be kell jelenteni a betegpénztárnál a cselédeket

A munkásbetegsegélyző pénztárak vezérigazgatósága — fővárosi jelentés szerint — most rendeletet adott ki, amelyben a házi kiszolgáló személyzetnek, inasoknak, szakácsnőeknek és cselédnek, július elsejétől való kötelező biztosítását rendelte el.

Ez a kérdés már ismételt szövegre került.

A vezérigazgatóságnak ezt a rendelkezését a munkaügyi miniszter is jóváhagyta.

A házi kiszolgáló személyzet biztosítása a szabályzat értelmében fokozatosan megy végbe úgy, hogy legkésőbb szeptember elsejéig az összes inasok és cselédnek tagjai lesznek a munkásbetegsegélyző pénztárnak.

Timisoara város mérnöki hivatala mintaszerűen ellenőrzi és akadályozza a kontárépítkezést

Arad városa bizottságot küldött Timisoarára a kontárellelőrzés tanulmányozása végett. — A titok nyitja az, hogy a timisoarai városi mérnöki hivatal megfelelő számú műszaki személyzettel rendelkezik

Aradon — sajnos, — még ma is megoldatlan probléma a kontárépítkezések kérdése. A titkos építkezéseket, a kontármunkát szignáló „fedező” építések rendszeres munkája szomorú helyzetbe sodorta a súlyos adót fizető aradi építőiparosságot, amely eddig hasztalan fordult orvoslásért Aradváros mérnöki hivatalához. Az ügyosztalynak elégtelen személyzete miatt eddig csak csekély mértékben sikerült eljárni a kontárok ellen és az alkalmazott büntetéseket is megfizették a rajtacsipett kontrárok, miután a bírság 500—1000 lejnél többet nem tett ki.

A város most elhatározta, hogy elégteltet szolgáltat Arad építőiparosságnak. Ursu János dr. polgármester módot keresett a kontármunka leküzdésére és főleg más városok rendszere után érdeklődik. Ezért megbízta Catana Agoston városi mérnököt, hogy az építészeti bizottság több tagjával együtt utazzék át Timisoarára és ott tanulmányozza a timisoarai védekezési rendszert. Catana Agoston, Nachtnébel Ödön mérnök, Krón Lénárd, az építőiparosok szindikátusának elnöke, Zabb István műszaki bizottsági tag társaságában szombaton Timisoarára utaztak, hogy az ottani kontárellelőrzést a timisoarai városi mérnöki hivatal ügyekelésében tanulmányozzák.

Az aradvárosi építészeti bizottság — az aradi építések régi kérését és sérelmét vette elő — annak a kiküldött bizottságnak tapasztalatait tárgyalta le, amely Timisoarán tanulmányozta, hogy ott miként történik a kontárépítkezések megakadályozása? A bizottság kénytelen volt megállapítani, hogy Timisoarán már csak azért sem burjánzott az aradihoz hasonló mértékben a kontárépítkezés, miután

az ottani mérnöki hivatalban összehasonlíthatatlanul nagyobb személyzet áll rendelkezésre.

Ez már magában véve kitűnő ellenszere a

kontárépítkezésnek, mivel a műszaki hivatalnak sokkal inkább módjában áll az ellenőrzést foganatosítani.

Az aradi és timisoarai viszonyok összehasonlítása mellett azótlanul elhaladni nem szabad. A közelmúltban csak hosszas utánjárás alapján sikerült kieszaközölni, hogy legalább az elhunyt Vas Barnabás főmérnök helyettes állását betöltsék. Az állásáról leköszönt Rafiroiu Szilveszternek még mindig nincs utóda. Hosszu időn át tehát csakis Murasan János főmérnöknek kellett ellátni valamennyi mérnök teendőit és érthető volt, hogy a munka erősen tulterhelte személyét. A városban megvolt a jószándék arra, hogy megszüntesse a mérnöki hivatalban uralkodó súlyos állapotokat és mind a két üresedésben volt mérnöki állás betöltésére engedélyt kért, a belügyminisztérium. azonban csak az egyik állásra engedett pályázatot hirdetni.

A rosszul alkalmazott takarékoság áldozata: a kenyérért küzdő aradi építőiparosság,

amely a mérnöki hivatal létszámának újabb emelésével inkább remélhetné, hogy fokozottabb ellenőrzés fog uralkodni az építkezések terén, a mérnöki hivatal alkalmazottainak inkább lenne idejük a rajtaütésekre, amelyek végül is a kontárok népes seregének eivennék a kedvét attól, hogy áldatlan tevékenységét továbbra is folytassa.

A műszaki bizottság timisoarai útjának van egy másik érdekes megállapítása. És pedig az, hogy a szomszéd városban a legnagyobb lendülettel kezdtek hozzá az utjavítási és ujonnan létesített burkolások munkálataihoz. Timisoarának sem volt megfelelő alapja a nagyszabású munka elvégzéséhez. Kölcsönt szerzett azonban és ötven millió árán — kellemes törlesztési feltételek mellett — utai nemsokára mintaképül fognak allani a vidéki városok előtt.

HUSZ NAPON BELÜL ADHATÓK BE A PÉNZÜGYI KIHÁGÁSOK ELLENI FELEBBEZÉSEK

A pénzügyi kihágások elleni felebbezések ezentúl húsz napon belül adhatók be a pénzügyminisztérium legújabb rendelete értelmében. Felhívták egyben a pénzügyigazgatókat, hogy a jegyzőkönyvekben tüntessék fel a pontos tényállást és indokolják meg a bírság kirovását.

DIE HERSTELLUNG VON VON KUNSTLICHEN GUMMI GELUNGEN.

Die Arbeiten zur Gewinnung synthetischen Kautschuks sind an einen entscheidenden Wendepunkt angelangt. Die Dupont Chemical Company haben in Zusammenarbeit Autoreifen aus synthetischen Gummi hergestellt, die den aus Naturgummi erzeugten völlig gleichwertig sind. Der Kostenpreis des Kunstgummis ist mit etwa zwei Dollar per Kilogramm noch um ein Mehrfaches höher als des Importgummis, so dass der kommerziellen Auswertung der Verfahrens gewaltige Hindernisse entgegenstehen. Der grosse Wert des Verfahrens liegt darin, dass es eine Garantie gegen ein übermässiges Hinauftreiben der Naturgummipreise darstellt und die Vereinigten Staaten im Kriegsfall von der Einfuhr von Kautschuk unabhängig macht. Die Bestandteile des syntetischen Gummis sind Azethylen, Salz und Wasser. Das erstere wird aus Kohle und Kalkstein gewonnen. Probefahrten in Arizona, Ohio und Maryland haben die absolute Vollwertigkeit der Kunstgummireifen unter Beweis gestellt.

Kövér urak eleganciája

Párisi divatjelentés.

Hogy a kövér férfiaknak is megvan minden eszközü az eleganciára, azt VII. Edward király bizonyította be, mert házának indult testalkata ellenére őt tartották a kilencvenes évek legjobb öltözködőjének. A londoni Mayer és Mortimer szabó cég volt akkor az angol király udvari szállítója és mert az uralkodó öltözködési módja általános követésre talált, leginkább kövér urak keresték fel nagyhirű műhelyét. A párisi Charley-cég is a kövérek elegáns felöltöztetése révén tett szert hírnévre.

A cég szeretetreméltó főnöke személyesen ismertette előttük azokat a részleteket, melyek a kövér férfiak eleganciáját elősegítik és ott ahol megvan, fokozzák. Charley mester ezen a téren olyan eszközökkel dolgozik, amelyek minket is valósággal megleptek; elképzelhető, hogy trükkjeinek részletei az elegáns külső megjelenését óhajtó kövér urakból mily csodálkozást fognak kiváltani.

Charley a megrendelőnek szabad teret enged a szövetek minőségének kiválasztásánál. Ő előszeretettel ajánlja a sima felületű kamarnokat, de nem ellensége a borzolódné cheviotteoknak sem. Színből inkább a sötét és némileg sötét árnyalatokat ajánlja, de határozottan ellenzi az aprókockás, aprómintás és különösen a sávós szövetek választását. A sávok, így magyarázza a mester, a test gömbölyödésén megöblülnek és ezzel jóformán aláhúzzák a kövérséget, ahelyett, hogy eltüntetnék azt. A ruhák szabására vonatkozólag mindent lehetségesnek tart és különösen ajánlja az elől lekerítettvégi zakót. Szabálynak állítja fel, hogy kövéreknek csak bő ruhát kell viselni, hogy megjelenésük azt a látszatot keltsse, mintha lefogytak volna, mert szűk ruhában úgy tűnnek fel, mintha kihiztak volna öltözetükből.

Végre — és talán ez a legnagyobb titka az eleganciájuknak — kövér uraknak nem szabad mindig követni a divatot. A kövérek például nem engedhetik meg maguknak azt a változatot, mely a divatban néhány év óta a csipők körül forog. A magas és alacsony „tallie” divatját rendes és sovány testalkatu urak követhetik csupán, mert a kövérek ruháján sohasem szabad elárulni a sok esetben talán nem is létező csipők igazi helyét.

Mangold Béla Kolos.

Mit mesél a multról egy elsárgult adótárgyalási értesítés?

Írta: REINHART GYULA

Gabos Jenő dr.-nak, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete ügyészenek irattárában a következő aktát találtuk:

A III. oszt. kiv. lajstrom tételszáma: 307.

ARADI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

ARAD.

Erdekeinek kellő időben való megóvhatása céljából értesítem a Címzettet, hogy az 1913. évi adózási időszakra, adóköteles fenti foglalkozása után, a m. kir. pénzügyigazgatóság az adókiivető bizottságnak 20 korona évi adót hozott javaslatba 1913. évi január hó 1-től 1913. évi december hó 31-ig.

Erről azzal értesítem, hogy ezen adóját az adókiivető bizottság folyó évi augusztus hó 23-án, délelőtt 8 órakor a pénzügyigazgatóságnál fogja megállapítani.

FANNAY GYULA,
tanácsnok.

Egy közönséges adótárgyalási értesítés a fenti akta. Egyszerű udvariassági aktus volt ez a város részéről az adózó polgárral szemben, hogy érdekei megvédéséről a királyi kincstár ellenében idejekorán gondoskodjék. Amint azonban egyetlen vizseppben az egész égboltozat napostul elfér és visszatükröződik benne az egész világ, olyanformán vagyunk ezzel az egyszerű értesítéssel is. Bevilágít a múltba, szemléltetővé teszi az egész korszakot, amely immár a múlt, amelyre szívesen hivatkozunk, mint a régi jó időkre, amely azonban sohasem tér vissza.

Bizonyos, hogy 1913-ban is panaszkodtunk az elviselhetetlenség miatt. A kilátásba helyezett 20 korona adó, amivel az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét meg akarták róni, horribilisnak tetszett. Meg is bizta az igazgatóság a szövetkezet ügyészét, hogy érdekei képviseletében a nagytekintetű adókiivető bizottság előtt megjelenjen és az általa képviselt érdekeket hathatósan megvédelmezze.

Hogy jobban megértsük a dolgot, ismertetnem kell az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete 1912. évi mérlegéből a vonatkozó adatokat. Akkoriban a szövetkezet 13-ik életévét élte. Saját tőkéje, alaptőke és tartalékok együttesen 54009 korona volt. Kihelyezései 133.855 koronát tettek ki és az évi tiszta nyereség 1575 koronára rugott. Ezeknek az adatoknak birtokában javasolt a kincstár kiküldöttje 20 korona évi adót.

Hasonlítsuk most már össze a fenti adatokkal például az 1931-ik évet, amikor a Hitelszövetkezet alaptőkéje és tartalékai 7.228.012 lejt tettek ki, a kihelyezések összere pedig 32.233.840 lejjel szerepel a mérlegben. Az évi tiszta nyereség 308.269 lejt tett ki, az adó pedig 770.937 lejt.

Ezekből a számadatokból megállapíthatjuk, hogy megnehezedik az idők járása fölöttünk és igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy nemcsak azért volt jobb régen, mert fiatalabbak voltunk és előttünk állott az egész élet, hanem azért is, mert kisebb terhekkel a vállunkon, a boldogulás útja is könnyebb volt, mint manapság.

Megalakult Oradeán az asztalosok kontárel'enző bizottsága

Az Oradea város asztalos-iparosai között megindult szervezkedés a legjobb úton halad. A nagy munkahiány és ezek mellett kevés munkának kontárok által való elvégzése arra kényszeríti a jogcsult iparosokat, hogy szervezkedésükkel, gazdasági érdekeiket megvédjék és hogy a kontármunka megakadályozása érdekében a rendőri és büntető hatóságok segítségét is biztosítsák maguknak. Ebből a célból az asztalos-iparosok szindikátusa, jul. 13-án, pénteken tisztújító közgyűlést rendezett és azon egyhangulag a következőket választotta meg vezetőikül: Sabó Károly elnök, Velics Sándor és Spitzer Benjámín alelnökök, Bauer Viktor titkár, Papp András pénztáros. Választmányi tagok lettek: Mertz Sándor, Simionescu Márton, Schénker Bertalan. Szabó Péter ellenőrök: Szilágyi István, Csató Béla, Gulyás Károly és Tóth Ferenc. Fegyelmi bizottságba választottak: Novac András, Bóna Imre, Széles Kálmán és Szingur Lajos.

A tárgyalások kapcsán a kontárkodás leküzdésére legjobbnak látta a közgyűlés, hogy ellenőrző bizottságot választ, amelynek tagjai ható-

sági fényképes igazolvánnyal lesznek ellátva, működésükben a rendőrséget is igénybe vehetik és a tényállásról jegyzőkönyveket vehetnek fel. Nagy fontossága lesz az oradeai asztalos-bizottság működésének úgy az iparosok mint a munkáltató polgárság szempontjából is, mert megakadályozza a polgárság félrevezetését azzal, hogy jogosulatlan kontáriparosokkal dolgoztasson, másrészt elősegíti azt, hogy a város asztalosiparában rend legyen és felelősségre vonható ismert asztalos iparosok végezzék el a munkákat. Az ellenőrző bizottságba beválasztották: Schénker Bertalan, Szilágyi István, Bottházi Sándor, Csató Béla, Schwartz Géza, Sinkovits Miklós, Weinberger Géza, ifj. Kelemen András, Tóth és Hoffmann, Papp András, Görgényi Gáspár és Fülöp József tagokat.

Az oradeai asztalos-szindikátus kiváló elnökének, Szabó Károlynak neve garanciát nyújt, hogy a súlyos gazdasági helyzetben sínylő város asztalosiparosai más tekintetben is példamutató működést fognak kifejteni.

A Brasovi Ref. Felsőkereskedelmi Iskola
Igazgatósága.

Szám: 218—1933-34.

Tájékoztató

a brasovi ref. nyilvánossági joggal működő
felsőkereskedelmi iskoláról az 1934—35-ik
iskolai évről.

1. Miért irassuk be gyermekeinket a felsőkereskedelmi iskolába? *Hogyan biztosítsuk gyermekeink jövőjét, hogyan juttassuk kenyérkeresethez?* Ez ma minden szülő legsúlyosabb gondja. Ha a nyolc osztályu gimnáziumot végeztetjük, ez még csak az egyetemi beiratkozásra jogosít. Az egyetem végzése azonban hosszadalmas, költséges és az egyetemet végzettek elhelyezkedési lehetősége ma, mikor állami állásokra nem lehet számítani, kevés.

Kisebbségi tanuló gyakorlati pályán: gazdasági, kereskedelmi, ipari téren és az ezekkel összefüggő irodai munkában, vagy mint önálló vállalkozó találhatja meg leginkább boldogulását. Itt azonban feltétlenül csak úgy boldogul, ha megfelelő előképzettséget és intelligenciát szerez!

Mivel az életviszonyok, az ifjúság elhelyezkedési lehetősége teljesen megváltoztak, a régi tudospályára készítő iskoláknak is át kellett alakulniuk, hogy tényleg segíteni tudjanak az újabb nemzedéken.

Azért van értéke ma kereskedelmi iskolára, mert ez tanulókat azokra a pályákra készíti elő, hol tényleg boldogulhatnak és kenyérkeresethez juthatnak.

A 4 éves felsőkereskedelmi iskola végzése lehetővé teszi az elhelyezkedést bármely üzemnél, szövetkezetnél, kereskedésben, malomnál, gyári irodában, gazdaságban, biztosító- és pénzintézetknél, dohányjövődéknél, szóval minden olyan kereskedelmi, ipari és gazdasági vállalatnál, hol könyvelési munkák folynak, továbbá vasútnál, postánál.

Nagy jelentősége van a kereskedelmi iskola végzésének azért is, mert végzett növendékei az iskolában szerzett intelligenciájuknál fogva rövid idő alatt kiváló gyakorlati emberré, kereskedővé, iparosokká, *gyári munkavezetők*ké, építési vállalkozókká képezhetik ki magukat és így a kisebbségi helyzetnek leginkább megfelelő gyakorlati pályákra érvényesülhetnek. Megteremthetik azt a társadalmi osztályt, melyre ma a legnagyobb szükség van: a versenyképes, művelt iparos és kereskedők osztályát.

Magának a *szövetkezeti* eszmének szélesebb körben való megvalósítása elég elhelyezkedési és munkalehetőséget nyújtana arra, hogy kisebbségi sorsban élő fiaink majd biztos és független kenyérkeresethez jussanak. Ennek a kérdésnek megoldása feltétlenül a kereskedelmi iskolát végzettekre vár.

Lehetővé teszi magasabb tanulmányok folytatását a kereskedelmi akadémián, melynek végzése kereskedelmi iskolai tanári oklevelet is ad, a jegyzői tanfolyamon, timisoarai politechnikán. Önkéntességi jogot ad.

Ma ez az egyedüli iskolatípusunk, mely nem egy *hivatáshoz* köt, hanem sokféle elhelyezkedést tesz lehetővé és ezáltal képessé teszi tanulóit, hogy alkalmazkodjanak a gazdasági élet minden fordulatához.

Tantárgyai a román és modern nyelvek gyakorlati elsajátításán kívül elsősorban praktikus természetűek. Brasov pedig különösen alkalmas nyelvek tanulására. Mint erős ipari és kereskedelmi gócpont, megfelelő hely a kereskedelmi és ipari pályára készülő ifjúság kiképzésére.

Az élet kényszerítő parancsának engedett az Erdélyi Ref. Egyházkerület, mikor *felépítette Brasovban* hatalmas, teljesen modern, kétemeletes, munkatérrel, tanári felügyelet és szigorú ellenőrzés alatt álló *bennlakással*, fürdővel stb. egybekötött új épületét, hogy ezáltal kisebbségi helyzetűeknek teljes mértékben megfelelő iskolatípus fentartását és ezáltal ifjúságunk boldogulását biztosítsa.

A felsőkereskedelmi iskola 4 évfolyamból áll. E négy év és egy gyakorlati félév végzése után külön vizsgák nélkül kapják meg tanuló az oklevelet.

2. *Felvétel.* A brasovi ref. felsőkereskedelmi iskola nyilvánossági joggal, mint négy osztályú intézet működik. Az intézetbe felvehetők feleke-

A kisipar támogatásának jegyében készült Magyarországon az új közszállítási szabályzat

A magyarországi kereskedelmi minisztériumban a közelmúltban végezték az utolsó módosításokat a közszállítási szabályrendeletben. Hosszu előkészület és az érdekeltségekkel folytatott alapos tárgyalások eredménye az új közszállítási szabályzat, amely, hogy a szükséges átmeneti intézkedésekre idő legyen, október 1-én lép életbe.

Az új rendelet célja az, hogy a közszállítást valamennyi kérdését, a versenykiírásokat, árlejtéseket, az odaitelések alapelveit stb. egységesen szabályozza, az eddigi rendelkezések hézagait kitöltse és a kormány intenciója szerint a hazai iparnak, különösen

a kisiparnak az eddiginél nagyobb részvételét biztosítsa a közszállításokban.

A rendelet pontosan megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a vállalkozó, mint kisiparos kedvezményekre tarthat igényt. Egyik fontos intézkedése az új közszállítási szabályzatnak az, hogy

a kisiparosnak általában 6%-os árelőnyt biztosít,

a másik pedig, hogy bizonyos munkákat, ha a munka évi összege 5000 pengőt meg nem halad, a kisiparnak tart fenn.

Az államvasutak, a posta és egyéb a rendeletben felsorolt hatóságok ruha- és cipőbeszerzéseit 50—70 százalékig a kisiparnak, vagy a kisipari konzorciumoknak kell kiadni. Külön fejezetek intézkednek azokról a kedvezményekről, amelyek a vitéz, a hadviselt vagy a rokkant vállalkozókat illetik meg.

A nagyipar szempontjából legfontosabb a közszállítási szabályzat második része, „A hazai beszerzés kötelezettsége” című fejezet. Ebben a fejezetben gondoskodás történik arról, hogy nemcsak a hatóságok, de az állami kedvezményeket élvező vállalatok is az üzleti tevékenységüket a hazai termelés révén fedezzék. Gondoskodik a szabályzat arról, hogy az a vállalkozó, aki a hazai beszer-

zés kötelezettsége mellett nyerte el a szállítást, a szükséges új gépeket, eszközöket és berendezéseket szintén hazai gyáraknál rendelje meg.

Az érdekeltségek egyik régi panasa volt az, hogy a beszerzések jelentékenyebb részét a hatóságok nyilvános pályázat nélkül adhatták ki. Az új rendelet

lényegesen csökkenti a zártkörű pályázatok számát és meginkább azokat az eseteket, amelyeknél a *házonkívül* nyilvános pályázat nélkül adhatók ki.

Másfelől azonban volt az érdekképviselők elé terjesztett rendeletnek néhány pontja, mely ellen jogos kifogások merültek fel. A közeli napokban megjelenő rendelet fogja megmutatni, hogy az új szabályzat megnyugtató módon orvosolta-e a sérelmes pontokat.

SZEGENY SOFÓR

Lúke úr összeültözött egy autóval, de szerencséjére kisebb horzsolásokkal megúszta a karambólt. A későbbesített Lúké rendőrt kiált: „Rendő! Zárja el a forgalmat! Elszökik a gyilkos sofőr!”

— Látták a kocsit számát? — kérdezi az előtérő rendőr.

— Igen, — feleli Lúke úr. — Az első két szám az én évről száma, a második kettő a feleségemé.

— Fél, — szólal meg az asszony, — hagyj futni azt a nyomorult sofőrt...

ÖSSZEFOGÁS

Kohnék megdagadt a bokája. Az orvos szívesen és hosszasan tapogatja a fájós piskótát, végre rosszaló fejesóválással megérőli:

— Nagyságos asszony bizonyára félrelépett.

— Na és, — csodálkozik Kohné — mi közö ennek ahhoz?

Ne fizesse külföldi készülékekért, gépekért a magas árat, vámot, illetéket,
**vegyi, festék és laboratóriumi készülékeket,
aluminiumból előállított készülékeket**
versenyképesen, olcsón gyárt és javít

Strzalka János réz- és lémáru üzeme
Arad, Calea Saguna 110 sz. ajatt

zeti különbségek nélkül azok a növendékek, akik magyar nemzetiségűek, illetve magyar anyanyelvűek, a gimnázium alsó tagozatának négy osztályát sikerrel elvégezték és erről abszolváló bizonyítványt nyertek, életkoruk szeptember 1-én a 17-ik életévét nem haladta túl. *Felvételi vizsga (examen de admitere) nincs.*

A felvételt a szülő vagy a gyám kérelmezi. A folyamodványhoz csatolandók: a) születési anyakönyvi kivonat (állami anyakönyvi hivatalból), b) újraoltási bizonyítvány, c) abszolváló bizonyítvány, ennek hiányában egy ideiglenes bizonyítvány a IV-ik osztály végzéséről, d) román állampolgársági bizonyítvány (közégségi jegyző, főszolgabíró vagy polgármester állítja ki), e) szülői nyilatkozat arról, hogy a szülő az előírt díjak pontos fizetésére kötelezettséget vállal.

3. *Jelentkezés és beiratkozás:* A folyamodványokat kellően felszerelve 1934. szept. 10-ig kell az igazgatósághoz betérjeszteni. *Előzetes jelentkezés szeptember 1-ig kötelező!* Benniakásban helyet aug. 1-ig jelentkezőknek tartunk fenn. A folyamodványokra 8 lejes okmány- és 1 lejes aviatikai bélyeg teendő. A folyamodványok mellékletei, amennyiben nem román szövegűek, román fordításban is csatolandók.

4. *Fizetendő díjak:* Az iskola előjárósága az 1934/35-ik isk. évre a következő díjakat állapította meg: a) Iskolai díjak: beiratási díj 280 lej,

tan- és fentartói díj 4500 lej, összesen 4780 lej, b) internátusi díj 2500 és konviktusi díj 7500 lej. A konviktusi és internátusi díj négy részletben, vagy havonként fizetendő.

5. *Segélyek, kedvezmények:* Jó előmenetelű, szegénysorsú tanulók $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész kedvezményben részesülnek, ha ezt hatóságilag kiállított szegénységi bizonyítvány alapján kérik.

6. *Felszerelés:* Minden tanuló az előírt tankönyvek, írószerek beszerzéséről a tanítás megkezdésekor gondoskodni tartozik. Benniakók a következő felszerelést hozzák magukkal: 1 szalmazsák, 1 ággyerítő, 2 rend ágynemű, 4 ing, 4 alsónadrág, 2 hálóing, 4 pár harisnya, 6 szebkendő, 2 pár cipő, 4 törülköző, 1 pohár 1 mosdótál, foghaj- és cipőkefék; az iskolai év folyamára 2 drb. tányér, evőeszközök.

Egyensapka és karizám viselése kötelező. Beiratkozáskor minden tanuló 2 drb. fényképet köteles átadni az igazgatónak titkárnak.

Tájékoztatót szívesen nyújt az iskola igazgatósága. (Válaszbélyeg!)

Felvételre vagy kedvezményre vonatkozó kérények a Brasovi Ref. Felsőkereskedelmi Iskola Előjárósághoz címzendők (Brasov, Calea Victoriei No.7.)

Brasov, 1934. június 9.

A Brasovi Ref. Felsőkereskedelmi Iskola Igazgatósága.

A szövetkezetek jelentősége a kézműiparosok szempontjából

Irta: Sulyok Ferenc

"Az ismert aiudi iparosvezér alábbi cikkét a „Szövetkezés” című szakkalaplól vettük át. Az iránymutató cikke olvasóink fokozott figyelmét hívjuk fel, mert éppen a mostani nehéz gazdasági viszonyok a legerősebb bizonyítékai, milyen nagy erőssége az iparosságnak a szövetkezeti mozgalom.

Közismert dolog, hogy a mai szövetkezeti rendszernek alapvetői angol takácsok voltak. A legnagyobb gazdasági nyomorúság idején született meg az első szövetkezet, amelyet elesett, tőke- és vagyonnélküli kisembereknek önszervezési akaratuk hozott létre.

A teljesen magára hagyott angol ipari munkás, nem kapván sehonnan sem támogatást, önmaga próbált szövetkezni, egymás segítségével újjáépítve gazdaságilag önmagát segíteni.

Sajnos, noha 90 esztendő telt el a rochdalei szövetkezet megalapítása óta, igen sok még ma is az olyan kézműiparos, aki nem vette még magának azt a fáradságot, hogy komolyan foglalkozzék a szövetkezeti kérdéssel.

Az iparosság szempontjából a szövetkezeti gondolat ma még nagyobbraest parlagon heverő kincs.

Sokan félreismerik, mások a szövetkezetek ellen áskálódók befolyása alatt kicsinylik le a szövetkezetek jelentőségét. Sokszor hallani iparosoktól azt a meggondolatlan kijelentést is, hogy nincs neki abból haszna, ami nem csupán az övé, meg hogy „közös lónak tűrés a háta.” Ezek miatt olyan kevés Erdélyben a kézműipari szövetkezet, noha éppen a mai nyomorúságos időkben égető szüksége volna az iparosságnak, hogy a helyzetén erőinek összetevése által javítsa.

Németországban, Franciaországban, Angliában, Svédországban, Olaszországban a csodával határos fejlődést mutat a kézműiparosok szövetkezeti mozgalma.

Anyagbeszerző és készárut értékesítő szövetkezetek maguknak és családjuknak gondtalan megélhetést teremtenek, azonkívül biztos jövőt mestersegüket elsajátító fiaiknak.

Nemcsak a közszállításhoz vesznek részt ezek az ipari szövetkezetek, hanem a kivitel terén is igen jelentős szerepet játszanak.

Eredményeik a megértésen és szereteten alapulnak. A „segítse magadon a fater is megsegít” elvet figyelembe ajánljuk erdélyi kézműiparosainknak is. Hiába tartják az iparoskongresszusokat és tárgyalják ott fel sérelmeiket, ha nem segítenek önmagukon szövetkezés útján, más nem fog segíteni. A falvak fogyasztási szövetkezetei világító bizonyítékát adják a szövetkezeti összefogás eredményességének. Tudomásom szerint a Regát néhány városában virágzó ipari szövetkezet létezik a fa- és bőripari szakmában. Hasonló ipari szövetkezetek működnek Erdélyben és a Bánságban is Aradon, Satu Mare, Oradea, Braszovban, Timisoarán és Odorheuen, husipari szövetkezetek pedig Clujon. A kézműiparosok érdekkörébe tartoznak még az ipari jellegű hitelszövetkezetek is.

A legidősebb munkáról és legszebb ösztönzéstől az aradi kézműiparosok hitelszövetkezete tanuskodik.

Alapja meghaladja a 30 millió lejt s ezt a hatalmas összeget apránként hozták össze a kispénzü kézműiparosok, hetenkénti 5, 10, 15 és 20 lejes befizetésekkel. Az aradi iparosok sorstársai, melegszerés és mély meggyőződésű összetartással előtt

kalapot kell emelni. Ennek a ragyogó teljesítményt felmutató mozgalomnak csakis nagy és lelkes, öntudatos tábora lehet, munkás és lelkes apostolai a szövetkezeti gondolatnak. Az aradi mozgalom ősz vezére Reinhart Gyula műasztalos. Az ő kezdeményezésére minden évben, így az idén is a világszövetkezeti nap megünneplésére takarékosági napot tartanak az aradi iparosok, azaz a cél, hogy ennek a napnak minden megtagadott és egyéb költségtől elvonott fillérét szövetkezetük gyarapítására fordítsák. Ez az elhatározás önmagáért beszél.

Különösen a hitelélet megbénulása óta rendkívül áldásos ennek a szövetkezetnek működése. Tagjait — kisebb kamat mellett — állandóan kiegészíti kisebb-nagyobb kölcsönökkel, kedvező visszafizetési feltételek mellett.

Ugyanilyen szellemben, csak kisebb taglétszámmal teljesíti szövetkezeti feladatát az Aiudi Kézműiparosok Hitelszövetkezete is. A 100.000 lejes üzletészke és a 200.000 lejes betétállomány ugyancsak mind a tagok apró heti befizetései által lett összehozva. Vajha Aiudon is, Aradon és máshol is minden kézműiparos ilyen áldozatkészséget s ilyen megértést tanúsítana, nagyobb, áldásosabb tevékenység fejthetne ki szövetkezeti intézményük mellett.

Megemlítsékre méltó az aiudi iparosok egy igen lelkes csoportjának szövetkezeti kezdeményezése. Minthogy Aiudon a régi céhektől fennmaradt ipartársulat rendelkezik temetkezési segélyalappal, de a pénzkrisis beálltával egy-egy elhalt tag után kifizetett 4—5000 lej segély nem volt elég a temetésre,

az alapok vezetői és tagjai egy temetkezési elvállaló és temetési költségeket árusító szövetkezetet létesítettek.

Ez a szövetkezet egyedüli egész Romániában, talán még külföldön is alig található. Az a kényszerűség hozta létre, hogy a magas temetkezési árak mellett a tagok nem tudták hozzátartozóikat a segélyösszegekből eltemetni. A szövetkezet megalakítása óta pedig a tagok megfelelő összegű segélye elég a temetéshez. Élénk bizonyítéka ez a szövetkezeti eszme jótékony hatásának.

Igaz, hogy az érdekeltek a temetkezést nagyobb részt csak mellékfoglalkozásként üző vállalatok nemcsak igen erős ártetőre versenyt indítottak a temetkezési szövetkezet ellen, hanem minden egyéb eszközzel is igyekeztek a szövetkezet propagandáját elgáncsolni, a szövetkezet azonban mégis él és igen sok tagja gondol a legnagyobb hálával működésére.

Élénk bizonyíték az aiudi temetkezési szövetkezet is amellyel, hogy

a szövetkezeteknek milyen jótékony hatásuk van a gazdasági életben az ármérséklés terén.

A szövetkezet pusztán megjelenésével mindjárt árakat szabályoz, kényszeríti a kapitalista vállalatot is, hogy átvegye a szövetkezet elvét és méltányos nyereséggel dolgozzék. Ha létezni akar a magánvállalat, akkor alkalmazkodnia kell s le kell tennie eddigi kalkulációjáról. Aiudon is

a temetkezési szövetkezet megalapítása óriási mértékben lenyomta a temetkezési árakat s így előnyeit nemcsak a tagok, hanem mindenki érzi.

Ez a néhány példa is bizonyítja, hogy megértéssel, összetartással és egy kis áldozatkészséggel mennyi életrevaló dolgot lehetne még nálunk szövetkezeti úton megvalósítani. Életviszonyaink javulását a szövetkezeti szervezethez várhatjuk. Ehhez azonban szervezni, gyűjteni, agitálni kell s elsősorban az iparos ifjúságot a szövetkezeti gondlattal megismertetni és szövetkezeti irányban nevelni. Ha lejtőre került kézműiparos társadalmunk segíteni akar önmagán, a rochdalei úttörők példáját kell követnie.

HELLONIUM

megóv a rozsdától,
mert a legkiválóbb
rozsdavédő festék!

HEL-LA laboratórium gyártmánya, Arad, Strada Eminescu 27

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület új vezetősége

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület napokban tartott közgyűlése a következő vezetőséget választotta meg:

Elnök: Yulcu Maxim. Alelnök: Schaefer Richard. Titkár: Szarka László. Pénztárnok: Szekesey Sándor. Ugyészek: Dr. Cotoiu Romul. Dr. Gabos Jenő. Orvosok: Dr. Tisch Mór, Dr. Posgay István, Dr. Kabdebó György, Dr. Szelle Károly. Igazgató-tanácsi tagok: Reinhart Gyula, Hönig Árpád, Pálkás Lajos. Pót-tagok: Barthel Ernő, Oprean Antal, Zombory Gyula. Számvizsgáló bizottsági rendes tagok: Jakabffy Rezső, Popoviciu Mihály, Szablóczy János, Tones Ferenc, Wandracsek Ignác. Pótagok: Szeredy Gyula, Székely Károly, Birkenheuer Péter. A választmány rendes tagjai: Adler Andor, Bakács Miksa, Burza Cornel, Czernóczy Mihály, Fock Gábor, Glück József, Herling Gyula, Kalmár József, Kneffel Lajos, Kun József, Dr. Lőcs Rezső, Menczer Gyula, Mizera József, ifj. Nagy Károly, Olariu Justin, Dr. Parecs Béla, Riedl Ödön, Sida László, Sztójka Kálmán, Zombory Gyula. Pótagok: Bene Emil, Cadeon János, Hosszpodár Miklós, Mihályi Gyula, Návrády Ede, Oprean Antal.

A Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Segélyező Csoportja adminisztratív igazgatóságában rendes tagok: Dr. Lőcs Rezső, Pálkás Lajos, Riedl Ödön, Schaefer Richard, Szarka László, Sztójka Kálmán. Pótagok: Fock Gábor, Menczer Gyula, ifj. Nagy Károly.

A NEMZETKÖZI MUNKAHIVATAL KIMUTATASA A MUNKANÉLKÜLISÉG CSÖKKENÉSÉRŐL.

Huszonöt országban csökkent a munkanélküliség a nemzetközi munkahivatal jelentése szerint. A munkanélküliek száma legjobban Németországban apadt le, mert míg tavaly az időben öt millió háromszáz ezer munkanélküli volt, most két és félmillió a munkanélküliek száma. Németország után az USA, Kanada, Anglia és Japán következik.

SZIGORÚ BÜNTETÉSEKKEL KÉNYSZERÍTÉS AZ ARADI VENDEGIPART A ZARORA PONTOS BETARTÁSÁRA.

Az aradi munkügyi inspektorátushoz az utóbbi időben több feljelentés érkezett, hogy az ellenőrzésük alá tartozó üzleteket a hivatalosan előírt zárórán túl is nyitva tartják. Nagyonraest a konkurrencia diktálja ezeket a feljelentéseket, amelyeket azonban minden esetben szigorúan megvizsgáltat a munkafelügyelőség. A vasárnapi munkaszünet betartásának ellenőrzésére a munkügyi inspektorátus megkeresésére az aradi rendőrség napokon keresztül széleskörű razziát tartott és több esetben megállapította, hogy egyes vendéglők, bodegák, büffek tulajdonosai nem rendelkeznek a szükséges engedélyekkel és üzleteiket a zárórán túl is nyitva tartják.

A hatósági közegük utasították az üzlet tulajdonosokat, hogy a legrövidebb időn belül szereznek be a szükséges engedélyeket, egyben szigorúan utasították őket, hogy a megengedett zárórán túl ne tartsanak nyitva, mert az súlyos büntetést, esetleg az üzlet bezárását vonja maga után.

SZÁMLA

— Itthon van a férjed?
— Mit óhajtsz?
— Van egy kis számla...
— Egy órával ezelőtt elment...
— ... amelyet szeretnék kifizetni!
— Parancsoljon, éppen most jött haza.

Példamutató eredményeket értek el a Bánság sváb szövetségei

A bánsági német szövetségek szövetsége nemrég tartotta meg évi rendes közgyűlését. A gyűlésről kiadott jelentés érdekes világot vet a bánsági mezőgazdák erőteljes szervezetének munkájára.

A szövetségek központja az elmúlt évben intenzíven foglalkozott a sváb mezőgazdák termékeinek értékesítésével. Sertéseket 20 millió hatszáz ezer lej értékben adott el, tojást 69.000 lej értékben, lencsét 1.600.000 lej értékben, lóherét 1.500.000 lej, tejet és tej-terméket 10.800.000 lej értékben, összesen 36.300.000 lej értékben.

A jelentés megállapítja, hogy a régebbi hi-

telszövetségek helyzete igen kedvezőtlen, viszont az újabb alapításuk öröndetesen fejlődnek.

1932 végén a Sváb Szövetségi Központba tartozó hitelszövetségek száma 36 volt. 1933-ban 4 új hitelszövetséget alakult. A termelő szövetségek száma az 1933. év folyamán 66-ról 70-re emelkedett, másféle szövetségek száma pedig 3-ról 7-re emelkedett. Ma a központnak 117 szövetségettagja van, az egyes szövetségek tagjainak száma pedig összesen 15.745-ről 17.394-re emelkedett az elmúlt év folyamán.

A központ aktívának értéke 76.500.000 lej.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerző-
mők készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnei 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Megjelent a Hivatalos Lapban a román személyzetnek a vállalatokban való alkalmazásáról szóló törvény

A naplót, a főkönyvet és a leltárt románul kell vezetni. A miniszter követheti a román munkáselem jobb javadalmazását

A Hivatalos Lap 161-ik, a hó 16-iki kelte sával megjelent száma közli a nemzeti munka védelme elnevezés alatt ismert törvényt, amelyet a törvényhozó testületek megszavaztak, a király szentesített és a kormány a Ministorul Oficialban történt meghirdetés útján promulgált. A törvény, amíg javaslat formájában a parlament két házának tárgyalása alatt állott, sok módosításon ment keresztül és a lapudósításokból nem derült ki tisztán, hogy végül is milyen szövegezéssel szavazta meg azt a képviselőház. A Szenátus

az üzleti könyveken kívül a magánvállalatok helyi levelezésére is a román nyelvet tette kötelezővé,

de arra annak, hogy a magyar és szász szenátorok felszólalásain kívül a felsőház román tagjai is kimutatták a rendelkezés végrehajthatatlanságát és alkotmányellenességét.

A képviselőházi tárgyalás során is több felszólalás hangzott el a szenátusi módosítás mellett is, ellene is, de — mint a törvény végleges szövege mutatja —

a román nyelven folytatandó levelezés kötelezettsége végül is kimaradt a törvényből.

A 4-ik szakaszban lett volna erről intézkedés, a szakasz szövege pedig a következő:

„Azok a vállalatok, amelyeket a kereskedelmi törvény könyvek vezetésére kötelez, a kereskedelmi törvény rendelkezéseitől eltérőleg, de a nemzetközi szerződések tiszteletben tartása mellett kötelesek a naplót (registru), a főkönyvet és a leltárt románul vezetni.”

Az üzleti levelezés tekintetében tehát a törvény semmiféle megszorítást nem tartalmaz, a képviselőház tehát nem tette magáévá a Szenátusban megszavazott módosítást csak az üzleti könyvek tekintetében.

A román személyzet alkalmazása tekintetében a törvény, mint ismeretes, úgy rendelkezik, hogy a vállalatoknál alkalmazott mindenféle személyzet, tehát az irodai épügy, mint a műhelyi, 80 százalékban román és 20 százalékban idegen lehet. Az idegenek husz százaléka elsősorban olyanok számára biztosítandó, akik a törvény meghirdetésének időpontjában már alkalmazásban vannak, román nőket vettek feleségül és gyermekük van. Részvénytársaságoknál az igazgatósági elnökök és az igazgatósági- és felügyelő-bizottsági tagok felének román állampolgárnak kell lenniük.

Az alkalmazottak különféle kategóriái közül ez a 80—20-as arányszám alkalmazandó a technikai és adminisztratív magasabb- és alsóbbrendű személyzetnél, a képesítéssel bíró és az egyszerű munkásoknál. Magasabbrendű személyzet közé nem sorozható a vezérigazgató, valamint a technikai- és adminisztratív igazgató sem, ha ez a „magasabb” kategória a vállalatnál legalább 30 olyan tagból áll, akiknek évi fizetése minimálisan 200.000 lej. Állami vállalatoknál, valamint az olyan magánvállalatoknál, amelyek üzeme a nemzetvédelemmel kapcsolatos (bánya-, szállítóeszközök gyártására is alkalmas vas- és fémipari-, fegyver- és lözer-, robbantószerke-, gázok- és energia előállításával foglalkozó gyárak) a személyzet inkadrálása, a kereskedelmi- és iparügyi miniszter jóváhagyásával történik.

Minden vállalat az év végén, legkésőbb azonban február 1-ig köteles az iparügyi minisztériumnak bemutatni alkalmazottai névsorát a szakma, munka-beosztás, szolgálati idő és a fizetés (bér) feltüntetésével.

A miniszternek joga van a román munkáselem jobb javadalmazását követelni, ha úgy találja, hogy az nem áll arányban az illető alkalmazott képességeivel, vagy használhatóságával.

Lapunk jövő számában pontos fordításban a törvény egész szövegét közölni fogjuk.

Malmosok!

Hengerek revátikolását
legmodernebb gépekkel végzi!

Juhász gépgyár és vasöntőde,

Arad, Str. Abatorului No. 1.
Gyermekórház mögött.

Oradeai húsiparosok országos mozgalma a húst és zsírt kímélő szatócsok konkurrenciája ellen

Az oradeai húsiparosok a napokban értekezletet tartottak, amelyen tiltakoztak a szatócsok hús- és zsírárusítása ellen. Ugyanis a szatócsok és egyes kisebb fűszerkereskedő cégek az utóbbi időben nemcsak csemege és hentesárufélék árusítására, hanem zsír és nyershús árusítására is be rendezkedtek. Ezeket az árukat ott tartják a petróleum, szóda és más mérges és szagos tárgyak mellett, ami higiénikus szempontból is veszélyes.

Az oradeai mészárosok ez ügyben egységes harcra hívják fel az ország összes mészárosait, mert a szatócsok ezen kontárkodása nem elszigetelt, hanem országos jelenség.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
húsiparosok által készített

elegáns
cipőt kapha
olcsó árban.

EGYSÉGES NEMZETKÖZI KONTINGENTÁLISI RENDSZER

A párisi Nemzetközi Kereskedelmi Kamara a kontingentálási rendszerek egységesítését készítette elő. A Kamara ezáltal az egyes országokban az ezzel a rendszerrel kapcsolatos nehézségeket akarja csökkenteni. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara egységes alapelvek megállapításán fáradozik. Ez a tervezet július végén kerül tárgyalásra.

HAJNALI PARBESZÉD.

— Ha ilyen későn méssz haza, mit szoktál hazudni a feleségednek?
— Hiszen én nőtlen ember vagyok!
— Nem értem! Akkor mi a csodának maradsz, ki ilyen sokáig!?

Hajmosó és hajszárító

készülékek
és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

Megrendszabályozza a pénzügyminiszter a sörgyárak italmérő helyiségeit

A pénzügyminiszter a következő körrendeletet adta ki:

— Egyes sörgyárak, saját termékeik terjesztése és elhelyezésének biztosítása céljából némely városban külön helyiségeket béreltek ki, amelyeket teljesen felszerelnek mindenféle berendezési tárgyakkal, hogy azokban az italmérés folytatható legyen. Ezután pedig a sörgyár cége alatt, bizonyos bérlő személyeknek adják ki a helyiséget, akik ott italmérésekkel foglalkoznak.

Egyes esetekben megtörténik, hogy az ilyen bérlő személyek nem nyújtanak semmiféle garanciát az adó behajtása tekintetében, akár azért, mert a gyárak másokkal váltják fel őket, akár azért, mert különböző okokból adott pillanatban egyszerűen eltűnnek és a kincstár számára nem

marad más fedezet, mint a leltári készlet, amely sokszor az adóhátralék egyharmad részét sem fedezi.

Ezért is a pénzügyminiszter felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a kerületben levő üzletekről haladéktalanul tegyenek jelentést, minden egyes esetben részletesen kimutatva, hogy az illető üzletben kik és milyen feltételek mellett folytatják az italmérést.

Jelentést kell tenni arról, hogy ki a helyiség tulajdonosa, ki a bérlő, ki a leltári berendezés, kinek a nevére szól az italmérési engedély? A pénzügyminiszter arra hívja fel a pénzügyigazgatóságokat, hogy lehetőleg másolatban küldjék be a sörgyáraknak a bérlőkkel kötött szerződést is.

Ujból feltámasztotta a kormány az adóbesugók szép napjait

A pénzügyminiszterium körrendeletben felhívja a pénzügyigazgatóságok figyelmét arra a rendelkezésre, amely szerint az adóteljesítésként letelepülő feljelentők a behajtott pénzbüntetés ötven százalékaiban részesülnek.

A besugóknak az a törvényes jutaléka feltétlenül kifizetendő és a rendelet a pénzügyigazgató-

kat személyükben teszi felelőssé, hogy a feljelentők ezt a részesedést valóban meg is kapják.

Ez a besugói rendszer kirívó ellentétben áll a kormány ama ígéretével, amellyel az adóbehajtás terén méltányos eljárást szándékozik követni és tekintettel kíván lenni az adófizetők teherviselő képességére.

Mi történik, illetve mi nem történik, ha az összes szakkamarát egyesíti a kormány?

Románia a kamarák országa. Legalább eddig az volt és még ma is az. Annyiféle és fajtájú kamara nem hiszem, hogy másutt a világon lehetséges. Nincs olyan társadalmi vagy gazdasági osztály, amelynek ne lett volna meg nálunk a szakkamarája. Gazda, kereskedő, iparos, munkás, orvos, ügyvéd, mérnök, magánalkalmazott, mind egyiknek meg van a maga kamarája, azaz skatulyája, amelybe tartozik. Természetes, hiszen rendnek muszáj lenni! Hogy némely gazdasági osztály nem jó skatulyába került, — lásd kisiparos, — annyi baj legyen!

Ezek a kamarák többek között szócsói voltak az egyes foglalkozási és gazdasági ágaknak, amelyek kívánságait az államhatalommal rajtuk keresztül közölték, másrészt rendezték a szakmák és tagjai egymás közötti vitás kérdéseit. Egy bizonyos bírói funkciójuk is kifejlődött. Minden tekintetben közvetítő szerv voltak tehát az egyesek és az államhatalom között. Ez a közeli összeköttetés az állami hatalommal azt is előidézte, hogy minden politikai változás alkalmával ezeknek a szakkamaráknak vezetői szerepe ki-cserélődött. Nehogy az államhatalom keletlen híreket kapjon a kamaráktól, vagy talán szintén ezért, mert hiszen — mint mondtam, — rendnek muszáj lenni!

Természetes és magától értetődő, hogy a kamarák érdekei igen gyakran egymással homlok-egyesen ellentétesek. De ép azért van az államhatalom, hogy ezeket az érdekellentéteket szépen kihangsúlyozza. És különben is azért vannak a kamarák, hogy ezek az ellentétes érdekek szépen kihangsúlyozva, a központi államhatalom elé jussanak. Ha a kamarákba nem csúszott volna be a politikum, az a rendszer igen helyes volna, mert bizonyára egészséges jelenség, ha minden gazdasági osztály a központi hatalommal közli a kívánságait. A hatalom azután vagy akarja, illetve tudja teljesíteni, vagy nem, de semmi esetre sem árt, ha érveikkel együtt a központi államhatalom ezeket a kívánságokat pontosan ismeri. Eltekintve attól, hogy szakkérdésekben senki sem hivatottabb felvilágosítást, véleményt adni, vagy javaslatot tenni, mint egy ilyen teljesen politikamentes kamara.

De unalmas volna az élet változások nélkül.

Nálunk pedig az élet nem unalmas, mert a változások hullám módjára dobálják az életet föl és alá. Megunták Romániában a sok kamarát is és elhatározták, hogy egyetlen közgazdasági kamarába fogják tömöríteni a termeléssel és az árak forgalmával foglalkozó osztályok összes kamaráit. Nem lesz tehát kereskedelmi és iparkamara, mezőgazdasági kamara, stb., hanem lesz egy nagy kamara, amely valamennyit magába olvasztja.

Ez az idea igen különös és annyira zseniális, hogy ellentétben áll a kamarák létalapjával, a külön szakmai érdekek képviselésével. Ha a kamara nem fogja képviselni tudni a kereskedelmi érdekeket, vagy az iparos érdekeket, mert azok — mondjuk — ellentétben állanak a mezőgazdasági érdekekkel, már pedig a mezőgazdák mégis többben vannak, mint a kereskedők és iparosok, akkor a kereskedelemnek és iparnak, vagy — mondjuk — a munkásoknak, mégis csak szükségük van egy külön kamarára, hogy az ő érdekeik is képviselést nyerjenek. Azután, ha az összes gazdasági ágakat egy kamarába tömörítették, akkor mire való egyáltalán a kamara? Vagy ha ez a kamara már áll, mire való a parlament, amely semmiféle ismét, mint ugyanezeknek az embereknek regionális szempontból való képviselése és ép úgy minden társadalmi osztály és gazdasági ág képviselést foglalja magában. Egyik ezek közül teljesen felesleges. Mert azt semmiképpen sem tudom elhinni, hogy az államhatalom a parlament mellett egy politikamentes kamarai parlamentet akar. A politika ugyanis — mint tudjuk és látjuk — benne van a kamarában is. Tehát ez a fordulat egyáltalán érthetetlen és indokolatlan és ellentétben áll a kamarák létindokaival is, ami a külön érdekek képviselésében nyilvánul.

Az organizációt magát sem tudom megérteni. Az egyes gazdasági ágak elhelyezésének kulcsát. Mi fog történni abban a mindennapos esetben, ha az egyes osztályok érdekei ellentétesek? Hogy fog a kamara határozni? Hogy fogja leszavazni a kereskedelem és ipar a mezőgazdaságot, vagy viszont? Hogy fog a kamara határozni, milyen kulcs szerint, az illető társadalmi osztályokban érdekelt személyek száma, vagy vagyoni érdekének nagysága szerint? Szinte lehetetlen elképzelni is.

A mi törvényhozásunknak van egy nagy hibája. Fölvet egy ideát, amely ideát azután minden további nélkül keresztül is visz. Epen úgy, mint törvényeink változnak, most egyszerre az eddigi kamarai rendszert akarják sürgősen megváltoztatni minden további gondolkodás vagy megfontolás nélkül. Nem lehet egy ilyen ki nem forrott ideát azonnal a gyakorlatba átvezetni. Mert ez a kamara nem lehet más, mint fiókparlament, vagy pedig a parlament nem lesz egyéb, mint a kamara akaratának keresztülvivője. Az egyes szakmák a maguk érdekeit ennek ellenére is kell, hogy képviselni tudják, kénytelenek lesznek magánúton szervezkedni, hogy a kamarában benn, vagy a kamara ellen is kifejezésre juttassák speciális kívánságaikat.

Leghelyesebb volna hagyni, hogy az összes kamarák nyugodtan, politikamentesen dolgozzanak és nem beavatkozni az egyes szakmák ügyeibe. Megadni legalább azt a lehetőséget, hogy kívánságaikat és érdekeiket kifejezhessék. Teljesíteni úgy se kell.

Vajda Iván dr.

1914—1934.

Anya (a jótékonyan kislányhoz): Mit dögsz, Jancsika? Most már vettem neked puskát, kardot, ágyút, revolvért, tankot, fényesbőrt, lovászarkot, pergőtűzet és repülőgépet, mit akarsz még?

Jancsika (keservesen dög): Mégcsagadt atajot, mégcsagadt atajot...

REHABILITÁLT A BIROSÁG EGY MEGHURCOLT SATUMAREI IPAROST.

Négy évvel ezelőtt Görömbei János satumarei szúcsester kényszerregyezesét, majd csődöt volt kénytelen kérni maga ellen. Ezek az eljárások a maguk rendje szerint lefolytak, — de egyik késspénz hitelezőjük csalárd bukás büntette miatt feljelentést tett Görömbeiek ellen. A bűnvádi eljárás rendjén a feljelentő könyvszakértője olyan szakvéleményt adott, mintha a cég könyvei hamisan lettek volna vezetve, hitelezők között fiktívek vannak és az alapon az ügyesség és vizsgálóbíró tényleg vádiratot is adott Görömbeiek ellen.

Ez ügyben a főtárgyalást most tartotta meg a törvényszék. A beidéztet tanúk és hitelezők vallomásából kitűnt, hogy a vádnak az a része, mintha a hitelezők között fiktívek volnának, nem felel meg a valóságnak.

A bíróság elrendelte ellenőrző szakértők meghallgatását a könyvekre nézve.

Dr. Nagy Ioan kir. ügyész fenntartotta vádját a csalárd bukás büntetése vonatkozásig. Dr. Markovics Aladár védőbeszédében rámutatott arra, hogy Görömbeiek két és fél millió tartozása között mindössze fél millió az árutartozás, a többi olyanok követelése, akik a jó időben ráerőszakolták a pénzüket Görömbeiekre a aztán nagy kamatokkal romlásukat okozták. A mikor a szörmearak katasztrófálisan estek, Görömbeiek bekebelezéseikkel biztosították őket. A feljelentő szakértőjének véleményét könyvelési szempontból is boncolva, a védő kimutatta, hogy annak megállapításai tarthatatlanok.

A bíróság rövid tanácskozás után a vádlotakat bűncselekmény hiányában felmentette. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott és így az jogerőre emelkedett.

BEKES CSALADI ÉLET.

— Ki törte be nálatok az ablakot?

— A mama. De a papa a hibás, mert félreugrott.

KITÜNŐ HIRSZOLGALAT.

— Adj, apa, egy kis előleget a hozományomra.

— De hiszen még el se vagy jegyezve!

— Hát te nem olvasol ujságot, papa?

IN DER SCHULE

„Was nennt man einen ‚Erwachsenen‘?“

„Ein ‚Erwachsener‘ ist ein Mensch, der an beiden Enden aufgehört hat zu wachsen. Er beginnt schon in der Mitte zu wachsen.“

GYENGE FERFIK bizalommal küldjenek válaszbélyeget. Garantált, biztos eredmény. „Laboratorium“ Braşov. Str. Brătianu 64.

Jogesetek a kisipar köréből

Csak akkor perelhet a végzett munkáról szóló törvény alapján munkadíjai kifizetéséért az iparos, hogyha a végzett munka végzéséhez szabályszerű iparigazolvánnyal rendelkezik.

Kontármunka megfizetése érdekében indított perek a rendes bíróságok hatáskörébe tartoznak.

Egy bucuresti-i bádgosmester, aki mellékesen mint kontárépítőmester is működik, egy ház felépítésének költségeiért pert indított. A mester a perhez igazolványt csatolt arról, hogy ő kisiparos, tehát a végzett munkáról szóló törvény rendelkezései alá esik. A megrendelő azon a címen, hogy a munkabírószag nem illetékes az ügyben, megtagadta a perbe lépést.

A megrendelő bizonyítványt csatolt az íratokhoz, hogy a munkát elvégző iparosnak nem volt építőiparra szóló igazolványa. Beigazolta, hogy csakis szerelő és bádgosmesteri iparra van engedélye. Igaz ugyan, hogy a kisiparos a végzett munkáról szóló törvény alapján perelhet, de csak akkor, ha saját engedélyezett ipara után járó munkadíjakat kéri. Jelen esetben a felperes olyan munkát végzett, amelyre vonatkozólag ipara nem volt. Ezek szerint ha egyébként kisiparos is, mint építőiparos, nem kisiparos. Ez a per így nem tartható, a munkabírószaghoz, amely minden egyes iparra vonatkozólag megköveteli az illető iparágban a képesítés igazolását. Döntést az ügyben csak a rendes bíróság hozhat.

A bíróság elutasította az iparos keresetét, mert az iparos csakis akkor léphet fel a szakbírószag előtt, ha a szakmában való munkavállalási jogosultságát iparigazolvánnyal bizonyítja. Ez a per a rendes bíróság elé tartozik, nem pedig a szakbírószag elé, mert az csakis szakképzett iparosok ügyeiben járhat el. Az pedig, hogy más kisiparra vonatkozó igazolványt a felperes felmutatott, csak annyit jelent, hogy arra az iparágba vonatkozó követelése tekintetében tényleg igénybe veheti a szabad bíróságot, azonban ezen az alapon nem követelheti már ipari címen járó munkák ellenértékének szakbírószagi megítélését. Anynyival is inkább, mert a szakmába tulajdonképpen jogtalanul beleszereződött.

Jogeset arról, hogy a bíróság előtt sokszor nem a lényeg, hanem a forma a fontos
Tartsuk be pontosan a bélyegtörvény előírásait

A bélyegtörvény szakaszai sokszor adnak alkalmat arra, hogy a laikus iparos a törvényt önhibáján kívül helytelenül alkalmazza. Ennek a helytelen alkalmazásnak következménye nem ritkán meghírásgolás alakjában jelentkezik.

Egy építőiparos elmulasztotta a benyújtott építési tervhez tartozó mellékleteket felbélyegezni. Vitás volt ugyanis, hogy ezek a mellékletek a törvény értelmében bélyegkötelesek-e, vagy mentesek a bélyegilleték alól. A kincstár arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mellékleteket fel kellett volna bélyegezni. Ezen az alapon kisebb összegű, de a mai viszonyok mellett mégis jelentősnek mondható bírságot rótt ki az iparosra.

Az építőiparos felebbezéssel élt. Miután vidéken lakott, a bélyegtörvény 72. szakasza szerint megjelölté lakhelyét avégett, hogy a törvény értelmében megjelölt formásgoknak is eleget tegyen. (Am ales domiciliu Arad Strada No . . .) a zárójelben megjelölt forma szerint, amint azt a törvény előírta.

A felebbezési bíróság az iparos kérelmének részben adott csak helyt. Ez ellen az ítélet ellen az építőiparos a táblához felülvizsgálattal élt. A tábla a felülvizsgálati kérelmet elutasította. Hasonló ügyekben a tábla különben érdemben a kincstárral szemben felülvizsgálatot kérő feleknek adott igazat.

Jelen esetben azonban a felülvizsgálati kérel-

A cséplőgéptulajdonosok a pénzügyminiszter szigorú rendeletére a patenta fixa régi osztályában maradnak

A malomszövetség intervenciójára a pénzügyminisztérium az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

PENZÜGYMINISZTERIUM.

Egyenes adóügyi igazgatóság.

Egyenes adók ügyosztálya.

Szám: 77817. 1934. június 16.

Pénzügyigazgató Urt! Tudomására hozzuk, hogy az 1934/35. évre is fentartjuk az 1934. június 13-án kelt 77165. sz. körrendelet 3. pontjában foglalt rendelkezést a kismalmosok és cséplőgéptulajdonosok osztályozására vonatkozólag, amelynek tartalma a következő:

Hogy elkerülendő legyen az a súlyos helyzet, amelybe nagyszámú adózó kerülhet az 1933. évi módosító törvény 30. szakaszának szigorú alkalmazása következtében, elrendeltetett, hogy

a kismalmosok és cséplőgéptulajdonosok ugyanabban az osztályozásban maradjanak, amelyben a módosító törvény kihirdetése alkalmával voltak.

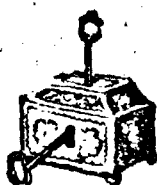
Más szóval, az 1932. évi osztályozás teljesen megmarad az 1932, 1933. és 1934. évekre is.

Ezeket tehát ebből az osztályozásból kimozdítani nem szabad, mint ahogy ezt az 1933. évi március 22-én megjelent 68. sz. Monitorul Oficialban közölt és ennek a szakaszának a végrehajtására vonatkozó előző rendelkezések előírták, még akkor is, ha az illető a forgalmi adótörvény 9. szakaszában foglalt feltételek közül 1—2-nek, vagy akár valamennyinek megfelel.

Felhívjuk, hogy esen rendelet rendelkezéseit hajtsa végre pontosan, hogy ezáltal az érdekelt adóalanyok részéről minden panasz elkerülhető legyen.

Igazgató.

Osztályfőnök.

Céhláda

Hári János fazekasmester volt

Cyrano de Bergerac már régen a könyvtárakban dohosodott és nem is álmolta, hogy valamikor nemzeti hős lesz belőle, amikor nekünk magyaroknak már meg volt a magunk Cyranoja. Garay János, a negyvenes évek derék költője is úgy járt, mint néhány más pályatársa: egy alak, akit ő talált ki, akit ő küldött a világra, a fejére nőtt. Garay Jánosról a legtöbb mai ember csak annyit tud, hogy a világon volt, vagy még annyit sem. A tisztas, szorgalmas, rendes életű kisse pedáns költő és lapszerkeztő jóra való figurája erősen megfakult, de az általa megalkotott képzeletbeli alak izmos, élettől és erőből sugárzó és minél jobban mulik az idő, annál elevenebb és egészségesebb lesz, együtt növekszik és gazdagodik a magyar léttel, amelyből már nem lehet kiradirozni.

Hári Jánosról, az obsitosról van szó, akit Garay egyszer jókedvében küldött világgá a szekszárdi szőlőből. Milyen pompás magyar figura ez a Hári János! Az ókorban még kisse konvencionális ellentétben gondolkodtak a költők; azt hitték, a hetvenkedés nem fér össze az igazi bátorsággal, hogy aki kitalált hőstettekkel dicsekszik, az gyáván megszabad az első komoly pillanatban. Hári János, úgy, ahogy a köztudatban él, nemcsak hazudja a vitézséget, hanem igazán vitéz is; vakmerő rögtönzéseiből sugárzik a lovagiasság és a gyöngédség. Bayard lovag nem bántat szebben a szerelmesével, mint Hári János a fogoly Mária Lujzával. Egy ember lelki mélységeibe nem csak az világít be, amit csakugyan elkövet, hanem az is, amivel dicsekszik és Hári Jánosról a hazugságai állítják ki azt a bizonyítványt, hogy talpig derék ember volt. Kár, hogy sohasem élt.

met formai okokból utasították el, a következő indokolással:

A tábla érdemben nem foglalkozik a felülvizsgálati kérelemmel. A felülvizsgálati kérelemben nincs megjelölve a táblai idézés kézbesítésére a kézbesítési lakhely. Az a körülmény, hogy a kérelmező a felebbezéskor Aradon kijelölte a kézbesítés végett lakhelyét, figyelembe nem vehető. A törvény értelmében az eljáró bíróság székhelyén újra kijelölendő a kézbesítési lakhely. Tekintettel arra, hogy a tábla székhelyén ilyen kézbesítési lakhelyet a kérelmező nem jelölt, tehát ezen formásg hiánya folyán a felülvizsgálati kérelem megsemmisítendő volt.

A kincstárt érintő pénzügyi ügyekben legnagyobb részt a kézbesítési hely megjelölendő és ez

Most következik a meglepetés. Hári János — élt. Csalogovics József, a szekszárdi múzeum tudós igazgatója megtalálta. A szekszárdi fazekascéh multjában kutatva bukkant rá az obsitosra. Tamás József fazekasmester ládjában ma is őrzik a papírosait. Hári Jánost 1804-ben bocsátották el a hessen-hamburgi huszároktól és a céh tagnévsorában ez olvasható róla külön lapon: „Hári János 1804-ik Esztendő November hónapjának 25-ik napján beiratódott a Fazekások Társaságában és minden reá eső Tarifát megfizette és mint tzebeli mester emberhez illik, Remeket is tsinált.”

E szerint Hári János csakugyan élt és csakugyan huszár volt. Most már csak annak a bizonyítása van hátra, hogy csakugyan elfogta Napoleon.

AZ ÚJ RUHA.

— Mi az Totóka? Hát nem meghagytam, hogy ne menj a szakadt, ócska ruhádban iskolába?!

— De mama kérem, ez az új ruhám!

ELŐADÁS.

— És most, igen tisztelt uraim, egy a természetből vett példával kívánom igazolni, hogy a szervezet ösztönszerűen tiltakozik az alkohol ellen. Például, ha egy számár elé egy vízzel és egy sörrel teli vödört teszünk, melyikből fog inni?

— A vizesvödörből.

— És miért?

— Mert számár.

ISKOLABAN

— Átlátszó dolog az, amin át lehet látni, — mondja a tanító az iskolában. — Tud-e valaki egy ilyen átlátszó dolgot mondani?

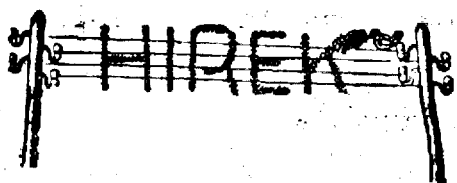
Az egyik gyerek nyújtja az ujját, majd boldogan feleli:

— A létra . . .

mindig az eljáró bíróság lakhelyén kell, hogy legyen. Ha tehát az eljáró bíróság a törvényszék, úgy a törvényszék székhelyén, ha a tábla jár el tovább az ügyben, a tábla székhelyén újra kijelölendő a kérelmező kézbesítési lakhelye. Hiába jelölte meg tehát kézbesítési lakhelyül Aradot a tábla előtt a kérelmező, ezt nem ehetette figyelembe a bíróság, mert a tábla székhelye Timisoara lévén, itt újra meg kellett volna jelölnie egy timisoarai lakhelyet.

A kijelölés ezen formában történik (Ales domiciliu) Locul instantiei — az előjáró bíróság székhelye) Strada . . . si Nro . . .) mert ellenkező esetben, ha a többi formásgok be is tartattak az ügy nem tárgyalható.

Közi: KELE SANDOR dr. ügyvéd.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Eves kötéseknél árenda.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

Két vértanu emlékére

„Az Iparos” szaklap és mint ilyen, nem foglalkozik azenzációs bűntények leírásával, bármilyen érdekesek legyenek is azok. Képekkel, különösen kiváló iparosvezérek képmásaival szívesen diszítjuk ugyan újságunkat, de Oprea, a Hegyalja híres banditája levágott fejének fényképét nem a mi lapunk útján fogják olvasóink megismerni.

Ha mégis megemlékezünk a hegyaljai banditáról, tesszük ezt azért, mert a „Radnai Hitel-szövetkezet” két hősi halottjának, Szántó Gyula igazgatónak és Gomilkovits János pénztárnoknak akarunk emléket állítani, hiszen a felelősség és kötelességtudás példaképei gyanánt inkább életüket áldozták fel, sem hogy kiszolgáltatassák a banditának a szövetkezet annyi kisemberének rájuk bízott vagyonát.

Mi ebben a fokozott és a mai korban alig tapasztalható kötelességtudásban a szövetkezeti eszme nagy nevelő hatását látjuk, amely ilyen karaktereket termel ki, amely a reá bízott közügyot többre tartja, mintha sajátja volna, sőt többre tartja életénél is.

Egy eszmének, hogy hódítsa, példaképekre, sőt vértanukra van szüksége. Ilyen példaképei, hősi halottjai a szövetkezeti eszmének Szántó Gyula szövetkezeti igazgató és Gomilkovits János szövetkezeti pénztárnok, akiknek emlékeztétét híven őrizzük és még erősebb lesz a mi hitünk a szövetkezeti eszme világmegváltó erejében.

— Országos kimutatás készült el a munkanélküliekről. Bucurestiből jelentik: Nistor munkaügyi miniszter utasítást adott Georgiu államtitkárnak, hogy készítsen pontos és realia munkanélküli statisztikát. Az adatok az ország minden részéből beérkeztek, azonban megállapítást nyert, hogy a legtöbb vállalat nem tett őszinte vallomást idegen állampolgárságu alkalmazottairól illetőleg. A statisztikát most ez irányban egészítik.

— Leszállították a jégvizsgálat díját. A timisoarai egészségügyi felügyelőség értesítette Arad megye főorvosai hivatalát, hogy az egészségügyi miniszter a jégvizsgálatok díját leszállította. Ez pedig a bakteriológiai vizsgálat 1000 lejről 400 lejre, a kémiai analízisért pedig 500 lejről 200 lejre. Ez a kedvezmény azonban a rendelet értelmében csak azokra vonatkozik, akik a jeget saját céljaikra használják, míg a viszonteladónak továbbra is a régi analízis díjakat kell fizetniük.

— HUSZONÖT TIMISOARAI TANONC INGYEN NYARAL. A timisoarai munkakamara értesíti az összes munkaadókat és a tanoncotthonok vezetését, hogy a munkakamara költségén huszonöt tanonc husz napig Balceban az üdülőtelepen ingyen fog nyaralni. A munkaadók és a tanoncotthonok vezetésével július huszadikáig jelenthetik be a munkakamara első kerületi, Eugende Savoya (Jenőherceg) ucca 7 szám alatti helyiségben azokat a tanoncokat, akiknek betegsége, vagy testi gyengeség miatt szükségük van üdülésre. A kijelölt tanoncokat a munkahelyi pénztár egyik orvosa fogja megvizsgálni. A munkakamara a tanoncok utazási, valamint nyaralási költségeit fedezi.

Ellenőrzik Aradon a beomlással fenyegető öreg házakat

Közelmultban Aradon az Avram Iancu-téri Bing-féle emeletes ház főfala megrokkadt és beomlással fenyegetett. Az öreg jószág nem bírta ki a rajta végzett átalakítási munkákat. Ugy a hatóságok, mint a ház tulajdonosa részéről a szükséges intézkedések sürgetően megtörténtek és sikerült az öreg házat megfelelő falerősítések alkalmazása után megmenteni.

Az eset irdószervé tette, hogy a város műszaki bizottsága és mérnöki hivatala tüzetesebben foglalkozzék a régi és az idők folyamán meggyengült épületek helyzetével. A mérnöki hivatalhoz legutóbb két figyelmeztető bejelentés érkezett, amelyek azt közölték a várossal, hogy két aradi házat a Bing-ház sorsa fenyegeti, ha idejekorán nem hajtanak végre rájuk is megerősítő munkákat. A város átmeneti bizottsága

előtt Muresan János városi főmérnök helyettesében Borneas Traian mérnök közölte, hogy a város területén igen sok ház van, amely ugy szépséget, mint biztonsági szempontból nem felel meg a követelményeknek. A városnak föl kell szolítani a házak tulajdonosait a szükséges tartozási munkákra mielőbbi megkezdésére, nehogy egy esetleges meglepetésszerű alkalom figyelmeztesse ismét a várost a kellő intézkedéssel megtételére. A bizottság megállapította ugyanis, hogy a városi építkezési szabályrendelet módjára nyújt a városnak az erélyes intézkedésekre és ezek után Ursu János dr. indítványának megfelelően elhatározták, hogy az esetben, ha a mérnöki hivatal valamelyik ház sürgős tartozását indokoltnak tartja, azonnal megidézi a háztulajdonost és határozat útján kötelezi az előírt tartozás elvégzésére.

— Tilos a „sampanie” szó használata. Az aradi Iparkamara hivatalosan közli: A francia-román kereskedelmi egyezmény értelmében szigorúan tilos a román pezsgőket „sampanie” elnevezéssel forgalomba hozni. A gyárak és kereskedők kötelesek a raktárukban lévő üvegek „sampanie” feliratát legkésőbb 1934 szeptember hó 20-ig eltávolítani s helyette „Romániában készült pezsgőbor” („vin spumos fabricat în România”) szövegű címkét alkalmazni, mert ellenkező esetben eljárás indul ellenük.

— Aradon a forgalmi bírságokat az örszemes rendőr veti ki és hajtja be. Érdekes újítás bevezetésére készül az aradi rendőrség. A jövőben a forgalmi kihágások utáni bírságot az örszemes rendőr mindjárt a helyszínen állapítja meg, sőt ő maga hajtja is be. A befolyó összeg a városé, ezért a rendőrség kérdéssel fordult a városhoz, nincs-e kifogása, ha a bírságok összegét a rendőr a helyszínen nyugtázza és e célra külön nyugtákönyvet bocsátanak ki. A város átmeneti bizottsága természetesen nem emelt kifogást az inkasszó eme meggyorsított módja ellen és a nyugtákönyvek rendszerének bevezetéséhez hozzájárult. Egyelőre husz rendőrnél kísérletnek a forgalmi bírságok helyi kivetésével és behajtásával.

DEKONJUNKTURA.

— Valóban olyan rosszul megy neked?
— De még mennyire! Tegnap óta az asztalfiókban tartom a ruháimat és a nagy ruhaszekrényben a finetési meghagyásokat...

— Ennek a selyemárak. A belföldi selyempiacra tovább tart az árak lemorzsolódása, amely a szezon vége felé megkezdődött. Így például a sima műselyem ára a legutóbbi héten szilárdnak hitt 53 lejes árról lement 51 lejre, miután a pénzügyileg gyengébb gyárak szabadulni akarnak készleteiktől, hogy eleget tehessenek kötelezettségeiknek. Visszament a külföldi nyomott természetes selyem ára is 10—15 százalékkal. Jobb deszenekért 280—300 lejt fizetnek angróban. A nyomott műselyem mely nemrég szilárdan tartotta magát méterenként 120 lejes árnívón, ma már 80 lejért is kapható, mert rengeteg áru van a piacon.

BRAUTWERBUNG

„Nun, Fred, hast du bei Papa um meine Hand angehalten?”

„Jawohl, ich sagte, dass ich ohne dich nicht mehr länger leben könnte.”

„Und was sagte Papa darauf?”

„Für die Beerdigungskosten käme er gerne auf, hat er gemeint.”

— Tíz óra után nem szabad Clujon az autók-nak klakszont használni. A cluji rendőrkészlet közlekedési ügyosztálya közlése szerint megtiltották az összes gépkocsinak, hogy esti tíz óra után a géphez kapcsolt jelzőkészüléket, az úgynevezett klakszont használják. Éjjel csak a kézi dudával lehet a járókelőket figyelmeztetni. Ugyancsak megtiltották az összes motoros járműveknek, hogy akár nappal, akár éjszaka, nyitott kipuffogóval járjanak.

— Pereinek a leépített devai iparkamarai tisztviselők. Az iparkamarák átszervezéséről szóló törvény megszüntette a devai kamarát és az aradihoz csatolta. A törvény értelmében az aradi kamara köteles lett volna a devai tisztviselőket átvenni. Most mégis meglepetésre a devai kamara három tisztviselője — közöttük az igazgató is — megkapták azonnali hatállyal felmondásukat. Június 28-án kézbesítették ki a felmondást Herbai Jenő igazgatónak, Andersen Ilona és Iosipescu Melanie tisztviselőknél azzal, hogy elsejtem meg szűnik alkalmazásuk. Herbai igazgatónak színhüszeser lej végkielégítést ajánlottak fel. Az elbocsátott tisztviselők, akik mindhármán véglegesítve voltak, nem veszik tudomásul a felmondást, hanem pert indítanak jogaik érvényesítésére.

MATROZOK.

— Látod, milyen marhaság volt az Elsie nevet a melledre tetováltatni. Most elhagyott és a nevet sohasem lehet eltávolítani...

— Annyi baj legyen! Találok én ehhez a tetováláshoz új Elsie-t...

— Fogkefe — villanyerőre berendezve. Amerikában olyan fogkefét találtak el, amelynek szórászála közül egy elektromos szerkezet perccenkint 3500-szor rendkívül nagy nyomással szám-talan hajszálvékony vízsugarat spriccel a fogak közé. Ezáltal olyan nagyszerű masszázst kap a foghús és emellett olyan tökéletesen tisztaság lesz minden kis suga a fogszőrnak, amit azelőtt a normális fogkefe használatával megközelítően sem lehetett elérni. Az új fogkefe gyártását óriási mennyiségben kezdték meg. A villanyerőre berendezett fogkefe darabja öt dollár. Érdekes, hogy a feltaláló egy dollárt kap minden eladott darab után.

— „Columbus putzt galvanizált Metalle.” Timisoarán egy, az üzletekben házáló egyén késimerleget tisztító folyadékot ajánl megvételre. Az üvegcsén a következő felirat olvasható: „Columbus putzt, galvanizált Metalle”. A bejelentések szerint a folyadék használata a rézmerlegek erős rongálódására, sőt kilyukasztására vezetett. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ne üljenek fel a lelkiismeretlen házalónak.

— Befejezte munkáját az idegenellenőrző bizottság. Az idegenellenőrző bizottság, amely a munkaügyi felügyelőségen dolgozott, ma befejezte munkáját. Romániában való munka vállalására feljogosító tartózkodási engedélyek kiadása ezidén szigorú megkorlátozásokkal történt és a bizottság az új, a „nemzeti munka” védelméről szóló törvény szellemében bírálta el a tartózkodási engedélyek iránti kérelmeket. Az idegenellenőrzés során igen sok idegen állampolgártól tagadták meg a további tartózkodási engedélyt. A bizottság munkájáról összeállítandó kimutatás most készül és azt a napokban hamar nyilvánosságra a munkaügyi felügyelőség.

SZESZELYES LEVES.

— Pincér, ennek a levesnek nincs semmi íze!

— Az lehetetlen, kérem. Egy ur éppen az előbb küldte vissza azzal, hogy fagygyúza van.

Megdöböntő eset a betegsegélyző satumarei frontjáról

Satumarei lapok a következő megdöböntő esetet közlik a betegsegélyző ottani működéséről:

Szilágyi János ottani borbélymester felesége a múlt hét csütörtökjén délelőtt elvitte súlyosan beteg 8 hónapos fiacskáját a betegsegélyző pénztár orvosi rendelőjébe. A rendelőben csak dr. Jeremiás Gyula orvos tartózkodott, aki Szilágyinét avval utasította el, hogy ő sebesz és menjen dr. Fischer Miklós nőorvos Stefan cel Mare 1 szám alatti rendelőjébe.

Szilágyiné elvitte a beteg gyermeket, de dr. Fischert nem találta otthon. A laboránsnő azt mondta a kétségbeesett Szilágyinének, hogy két óra múlva térjen vissza. Szilágyi Jánosé haza vitte a gyermeket, aki egy félóra múlva borzalmas kinok közt meghalt.

A felháborító botrány fejleményeit figyelemmel fogjuk kísérni.

Belga
kristály

Modern
matt

TÜKRÖK

ÜVEGEK

CSISZOLT ÜVEGEK

legjobb minőségben és legolcsóbb árban

PINTÉR & CO. cégnél

Arad, Str. Ioan Calvin 39

A MINISZTERTANÁCS ELTILTOTTA A LISZT KEVERÉSET ÉS A KENYÉR MAXI- MALASAT

A Monitorul Oficial 1934. július 12-én megjelent 158-ik számának 4539. oldalán közli, hogy a minisztertanács 1934. július 7-én kelt 1254. számú jegyzőkönyvével további rendelkezésig megtiltotta:

a) A búza- és rozsliszt eladását ha azokat bármely másnemű liszttel keverik;

b) Másfajta liszttel kevert búza- vagy rozsliszből készült kenyér gyártását és eladását.

A polgármesteri hivatalok nem állapíthatják meg a liszt és kenyér eladási árát csak az ipari és kereskedelemügyi minisztérium külön engedélyével.

Az 1934. május 9-én kelt 822. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv rendelkezései érvénytelennek nyilvánítottak.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket, Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövet, plüss, arik, butorugó, Mindenféle kárpitoskellékek. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, u. Neuman ház

VIDEKI UR A FŐVÁROSBAN.

— Mit félsz attól a kis foghuzástól? Nem tudod, hogy van már helyi érzéstelenítés?

— De én vidéki vagyok.

SZEMTELENSÉG.

— Mit szólsz ehhez a szemtelenséghez? Megcsókol!

— Te persze nagyon fel voltál háborodva.

— Hogyne! Minden alkalommal!

Nyári ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Félsz: Strada Brătianu 11.

Augusztus elsőjén közdi meg működését az aradi munkabíróság

Vulpe József aradi prefekturái igazgató, az aradi kerületi munkakamara elnöke a napokban érkezett haza a fővárosból, ahol a felállítandó munkabíróság ülnökeinek névsorát, valamint a munkakamara költségvetését terjesztette az illetéks minisztérium elé. A munkaügyi minisztérium mindkét előterjesztést elfogadta, a munkakamara költségvetésével annyira meg volt elégedve hogy a 3 millió előirányzatot példaként állítva a többi kamarák elé, elrendelte, hogy az ország összes munkakamarái az aradihoz hasonló költségvetést csináljanak.

Vulpe elnök bucarestii útjának eredménye az is, hogy a minisztérium augusztus elsőjére felállítja a munkakamara mellett működő munkabíróságot és ugyancsak akkorára kinevezi annak vezető bíróját és az elnöklő bíró helyettesét is.

A nyár már nem hoz gondot,

régi ruháim!

Hoszpodár-hoz küldöm

átfesteni, vagy illog tisztítani.

Arad, Strada Stroeescu 13.
és Strada Eminescu 3

WAS ZU VIEL IST, IST...

Der Burgschauspieler Gabillon, der wegen seiner Aufschneiderien berühmt war, erzählte eines Abends am Stammtisch folgende Geschichte:

„Als ich voringen Sommer im Sudan jagte, war ich von besonderem Weidmannsglücke begünstigt. Eines Morgens gehe ich am Wüstenrand spazieren, da springt mich ein mächtiger Löwe an. Krach — und ich hatte ihn zur Strecke gebracht. Ich stecke ihn in meinen Rucksack und schlendere weiter. Auf einmal steht mir ein mächtiger Elefantenbulle gegenüber. Ich lege an, ich ziele...“

„Gabillon“, ruft in diesem Augenblick der alte Blasel, „schiasn derfst'n, aber wann du den a no in den Rucksack steckst, dann hau i dir ane herunter.“

JULIU LINK

Dentist-Fogász

diplome medaille

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

FŐLÖSLEGES SZELTOLA

— Anyuka, ugy-e a mindennapi kenyérünket az Istenke adja?

— Igen, fiacskám.

— És a kisbabát golyu néni hozza?

— Igen, fiacskám.

— A hűvétí tojást meg az édes kicsi nyuszika?

— Igen, fiacskám.

— Hát akkor mi szükségünk van apukára?

KÖSZÖNETNYILVANTAS.

Hálatelt szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, kik megboldogult férjem halála alkalmából mélységes gyászunkat részvételükkel enyhíteni igyekeztek.

özv. Gintner Adámné
és családja

ASZTALOS URAK

Száraz, jó minőségű épület- és műbútor fenyőfát rendkívül olcsón szerezhetnek be

AUFRICT fatelepén, Cal. Vict. 1-2, telet. 69
Jutányos gépfamagmunkálás

FINOM KIS VENDEGLŐ.

— A maguk zöldbabja öreg. Nézze, milyen hosszú szálkát találtam a levesemben.

— A mi zöldbabunk nem öreg, kérem. Az a hosszú pedig nem szálla, hanem a szakácsné haja.

A LEGRÖVIDEBB UT.

— Kohn berobog a reggeli gyorsal. Első dolga, hogy megszólít egy zsidókülső urat:

— Hogy jutok el innen leggyorsabban a zsidó temetőbe? — kérdezi.

— Ha felakasztja magát.

DER ERFOLG

„Nun, sind Sie zufrieden mit meinen neuen Fliegenfänger?“

„Sehr. Heute lagen zwei Fliegen davor, die sich über Ihre Erfindung totgelacht hatten.“

DER DIPLOMAT

„Papa, ist es wahr, dass man Böses mit Gutem vergelten soll?“

„Jawohl, mein Kind.“

„Dann gib mir einen Schilling. Ich habe deine Brillen zerbrochen.“

NEMES BOSSZU.

— Es maga hozzáadja a leányát Blauhoz? Hiszen az a maga legnagyobb ellensége!

— Eppen azért. Hadd kapja a feleségemet anyósnak...

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restaurant cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propriu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica daca membrul deceda... a intre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizatiunile sunt scedente dupa urmatoarii membri decedati:

In grupa A. csoportban: 183. Adam Gintner Adam, 784. Vad. lui Galkov Abraham, özv. Abraham Galkovné.

In grupa B. csoportban: 777. Kiss Józsefné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunica cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scedente pana la numarul curent:

In grupa I. csoportban 703.

In grupa II. csoportban 706.

Rugam membrilor a amanta schimbările de domiciliu la efectuarea atii cotizatiilor.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sor számokig esedékesek:

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.